

**Türkiye'deki Leylek**  
**(*Ciconia ciconia*)**  
**Nüfusu**



Leylekler Anadolu'nun en şanslı göçmen kuşları olarak göze çarparlar. Göç yolları boyunca bir çok ülkede av kuşu olarak avlanan leylekler Türkiye'de Hacı Kuşu olarak bilinir ve Anadolu'da saygıyla ağırlanır. Bir çok kuşun aksine yuvalarını köylerde evlerin, camilerin ve direklerin üzerine yapan bu türe, köy evlerinin üstüne insanlar tarafından yapılan yuvalarla da yaşam ortamı sağlanmaktadır.



Tüm Avrupa'daki popülasyonu (Dünya popülasyonunun 90%'lık bölümü Avrupa'dadır) batı ve doğu diye iki gruba ayırabiliriz. Batı popülasyonu Batı ve Kuzey Avrupa'da ürer ve kışı Çad ve Senegal arasındaki bölgelerde geçirir. Türkiye'yi de içine alan doğu grubundaki kuşlar ise kışı geçirmek için Doğu ve Güney-Doğu Afrika'ya göçerler.

Türkiye'de üreyen Leylek popülasyonunun 15.000 – 35.000 çift, Avrupa popülasyonunun tamamı ise 120.000 – 150.000 çift olarak tahmin edilmektedir. Ülkemizde üremek için alçak bölgelerdeki sulak çayırlar veya ekilmiş alanları (tercihen derelere ve göllere yakın bölgelerdeki) tercih eden leyleklerin besinin başında kurbağalar, solucanlar, böcek ve böcek larvaları, kertenkeleler ve fareler gelir. Doğal olarak, bu besinlerin en yoğun bulunduğu yaşam alanlarının başında sulak alanların geldiği göze çarpmaktadır.

Ancak 1960'lerden sonra Türkiye leylek popülasyonunda hızlı bir düşüş görülmüş, köylerde görülen boş leylek yuvalarının sayıları her yıl biraz daha artmıştır. Leylek sayısındaki düşüşün en önemli sebebi üreme alanlarının hızla tahrip edilmesi ve sulak alanların kurutulduktan sonra tarım alanı olarak kullanılmaya başlanmasıdır.



Türkiye'de leylek popülasyonunun azalmasındaki en önemli etkenlerden biri de tarım ilaçlarının kullanımında görülen hızlı artıştır. Gelişen teknoloji ile beraber her köye ulaşan elektrik de leylek sayısındaki azalmanın bir başka sebebidir. Yuvaların yakınlarındaki elektrik tellerine takılıp ölen leyleklerin sayısının oldukça yüksek olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde ve Doğu Avrupa'da leylek popülasyonundaki

düşüşe rağmen Batı Avrupa leylek popülasyonunda artış gözlenmesinin başlıca sebepleri tarım ilacı kullanımının azaltılması, doğa korumacılığı çalışmalarının artması ile çayır ve sulak alanların korunmasıdır.

Türkiye’de de gelişmekte olan çevre bilinci ve doğa korumacılığı çalışmaları ışığında leylekler üzerindeki çalışmalar artmalı, bu bilgiler ışığında gerekli koruma önlemleri alınmalı ve kamuoyu desteği ile beraber bu türün geleceği garanti altına alınmalıdır.



Muğla İlindeki, çoğu leylek üreme kolonilerinin nüfusu, 1986 yılından itibaren düzenli olarak sayılmaktadır. Bu tespitlere göre leylek nüfusu her geçen yıl azaltılmaktadır.

Gökova- Akyaka'yı Sevenler Derneği, geleneksel sayım programının yanı sıra Muğla İlindeki leylek üreme kolonilerinin korunmasına yönelik çalışmalara da başlamıştır. Özellikle Gökova havzasında bulunan yuvalama yerlerinin kontrolü ve korunması UNDP GEF/ SGP tarafından desteklenen BİYO- GÖKOVA projesine dahil edildi. 'Leylek Köyü Projesi', yerel yöneticilerle beraber bu köylerdeki leylekleri koruyarak alternatif ve sürdürülebilir turizm imkanları yaratılmasını hedeflemiştir.



Kaynakça:  
DHKD  
Doğa Derneği

Daha fazla bilgi edinmek için lütfen  
aşağıdaki adreslere başvurun:  
Gökova- Akyaka' yı Sevenler Derneği  
(G.A.S.-Der), Akyaka

Tel ve faks: 0252- 243 4334

E-mail: dernek@akyaka.org  
url: www.akyaka.org

## Gökova - Akyaka'yı Sevenler Derneği

